

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 318/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. Š., P., zastúpenej advokátom JUDr. B. K., V., vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom práva na nezávislom a nestrannom súde zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 156/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Š. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. mája 2010 doručená sťažnosť M. Š., P. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom práva na nezávislom a nestrannom súde zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 156/2009.

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 11. 2008 sp. zn. 2 Co 33/08 bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 5. 2. 2007 sp. zn. 9 C 307/3004-278, ktorým súd zamietol moju žalobu žalobkyne o neplatnosť dražby vykonanej podľa zákona č. 527/2002 Z. z. proti mojej vôli.

Odvolací súd podľa § 238 ods. 3 OSP pripustil dovolanie.

V zákonnej lehote som podala ako žalobkyňa proti odvolaciemu rozsudku dovolanie z dôvodov uvedených v § 236 ods. 1, § 238 ods. 3, § 241 ods. 1, ods. 2 písm. c OSP.

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. 3. 1020 sp. zn. 3 Cdo 156/2009 bolo dovolanie zamietnuté podľa § 243 b ods. 1 OSP ako nedôvodné.

Rozsudok bol doručený žalobkyňi dňa 19. 4. 2010. ...

Odvolací súd sa v podstate stotožnil s dokazovaním vykonaným okresným súdom bez toho, aby napravil pochybenie spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci a nezohľadnil stav konania o výšku a pravosť pohľadávky pod sp. zn. 1 Cb 50/1997.

Nedostatok tohto neúplne zisteného skutkového stavu je, že súd sa nevyporiadal so stavom konania vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1 Cb 50/97 o výšku a pravosť pohľadávky, ktorú v rámci postúpenia pohľadávky vedie proti M. Š. a spol. M. a. s. (tam v pozícii žalobcu).

Záludnosť konania zo sírany navrhovateľa dobrovoľnej dražby je najmä v tom, že požiadal o prerušenie konania pod sp. zn. 1 Cb 50/97 s odôvodnením, že nevie, aká je výška pohľadávky. Vzápätí bez vecného doloženia vydal pre dražobníka osvedčenie podľa § 7 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z. o výške a pravosti pohľadávky. ...

Toto neoveril ani dražobník.

Tento nezákonný a nemorálny postup M. H. a. s. voči dlžníkovi vyhodnotil Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom zrušujúcom rozsudku v konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1 Cb 50/97. V rozsudku NS SR zo dňa 19. 10. 2005 č. j. 2 Obo 230/04 sa v súvislosti s postupom M. a. s. pri vykonaní dražby pred ukončením sporu o

výške a pravosti pohľadávky uvádza: „Tento počin žalobcu (tam M. a. s. - pozn. sťažovateľky) nemožno nazvať inak ako gangsterské metódy zavádzané do práva a v tomto prípade je súdna moc bezmocná pri zabezpečovaní realizácie noriem právneho štátu.“ ...

V písomnom podaní zo dňa 11. 10. 2005 sme navrhli vykonať dôkaz uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 26. 9. 2005 č. j. 3 K 57/00-59, ktorým bol zamietnutý návrh M. a. s. na vyhlásenie konkurzu na majetok žalobkyne. Krajský súd zamietnutie návrhu odôvodnil presne tým, že M. a. s. neosvedčil a nedoložil existenciu pohľadávky voči dlžníčke do takej miery, že o nej nemožno pochybovať.

M. a. s. proti tomuto uzneseniu odvolanie nepodal. ...

Ak teda krajský súd návrh na konkurz zamietol pre nedoloženie existencie pohľadávky, nemohol M. a. s. podať návrh na vykonanie dobrovoľnej dražby proti vôli majiteľa, lebo nemá preukázanú výšku a pravosť pohľadávky.

Opomenutím vykonania tohto dôkazu resp. nevyhodnotením tejto skutočnosti v rozsudku okresného súdu stal sa prvostupňový rozsudok nepreskúmateľným. Toto pochybenie neodstránil ani odvolací súd a nezaoberal sa tým ani dovolací súd. ...

Nezákonnosť postupu pri tzv. dobrovoľnej dražbe zavŕšili žalovaní v prvom a druhom rade tým, že v rozpore so znením § 29 ods. 2 a 5 zák. č. 527/2002 Z. z. nedali podpísať zápisnicu o odovzdaní nehnuteľnosti zo dňa 27.1.2005 vlastníčke nehnuteľnosti ale neznámej osobe s nečitateľným podpisom.

Aby túto nezákonnosť zakryli, citovali tam všeobecný predpis (§ 151m ods. 6 OZ), hoci pre daný prípad platí lex specialis § 29 ods. 2 a 5 zák. č. 527/2002 Z. z..

Zák. 527/2002 Z. z. je pre daný prípad lex specialis a pri tzv. dobrovoľnej dražbe musia byť dodržané ustanovenia tohto zákona. Tento zákon neobsahuje žiadne oprávnenie záložného veriteľa odovzdať nehnuteľnosť alebo podpísať zápisnicu namiesto vlastníka nehnuteľnosti. Zo znenia § 34 cit. zák. vyplýva, že ustanovenia Občianskeho zákonníka (poznámka 39) možno použiť, len ak tento zákon (č. 527/2002 Z. z.) neustanovuje inak.

Cieľom týchto nezákonných krokov žalovaného je zrejme pozbaviť žalobkyňu jej majetkových práv a spôsobiť škodu. ...

Nie je úplné ani dokazovanie vykonané obsahom záložnej zmluvy uzavretej dňa 15. 4. 1992 so S. a. s., ako aj obsahom Zmluvy o postúpení pohľadávky pre S. a. s. zo dňa 28. 6. 2000.

Súd pri hodnotení realizácie záložnej zmluvy mal vychádzať zo stavu platného v čase jej uzavretia dňa 15. 4. 1992. V tejto zmluve sa výslovne uvádza, že sa záložné právo zriaďuje k zabezpečeniu úverovej zmluvy zo dňa 15. 4. 1992, hoci úverová zmluva je preukázateľne uzavretá dňa 17. 4. 1992. S. a. s.

Podľa § 879e ods. 1 OZ na vznik záložnej zmluvy a nároky z nej vyplývajúce sa majú použiť ustanovenia v tom čase platné.

Tieto rozpory súdy vôbec nepreskúmali, lebo inak by zistili, že pred účinnosťou zákona č. 526/2002 Z. z. (od. 1. 1. 2003), ktorým boli novelizované ustanovenia o záložnom práve bolo vylúčené, aby pri postúpení pohľadávky prešlo na postupníka aj záložné právo (viď rozsudok NS SR z 30. 4. 2003 sp. zn. 2 Obo 11/03). ...

Podobne ostali nepovšimnuté aj námietky proti postúpeniu pohľadávky zmluvou zo dňa 28. 6. 2000 resp. 22. 12. 1999 medzi S. a. s. a S. a. s.

V skutočnosti nešlo o postúpenie pohľadávky ale o realizáciu uznesenia Vlády SR č. 335 zo dňa 17. 5. 2000, ktorým vláda schválila návrh druhej etapy predprivatizačnej reštrukturalizácie vybraných bánk.

K tej zmluve je pripojená notárska zápisnica JUDr. T. S. zo dňa 30. 11. 2000, v ktorej účastníci S. a. s. a S. a. s. prehlásili, že zmluvu o postúpení pohľadávok uzavreli dňa 22. 12. 1999. Nie je teda vôbec zrejmé, prečo S. a. s. predložila v spore sp. zn. 1 Cb 50/97 na KS v Prešove zmluvu zo dňa 28. 6. 2000, keď v notárskej zápisnici zo dňa 30. 11. 2000 je výslovne uvedené, že ide o zmluvu zo dňa 22. 12. 1999. ...

Zásada účinnej súdnej ochrany, zásada právnej istiny a právo na spravodlivý rozsudok podľa článku 6 Dohovoru a ďalších ustanovení boli voči sťažovateľke porušené.

Najvyšší súd namiesto vecného posúdenia pripustenej dovolacej otázky postavil sa na formálne znenie § 7 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z. z..

Nemôže byť iba na ľubovôli záložného veriteľa aké vyhlásenie urobí, aby mohol podať návrh na vykonanie tzv. dobrovoľnej dražby.

Každý právny úkon - a takýmto nepochybne je aj vyhlásenie záložného veriteľa o výške a nespornosti pohľadávky - musí mať hmotnoprávnu náležitosť, t. j. musí byť pravdivý (§ 39 a 37/1 OZ).

Dovolací súd túto podstatu obišiel v môj neprospech. Absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd skúma z úradnej moci. Výška a pravosť pohľadávky je predmetom súdneho

konania pred Krajským súdom pod sp. zn. 1 Cb 50/97. Okrem mňa ako žalovanej sú v spore o výšku a pravosť pohľadávky ďalší dvaja účastníci úverovej zmluvy, z ktorej pohľadávka mala vzniknúť.»

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Cdo 156/2009 porušil základné právo sťažovateľky M. Š. domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 156/2009 zo dňa 29. 3. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania pozostávajúce z odmeny za 2 úkony: prevzatie a príprava zastupovania a za sťažnosť po 53,49 € (1/13 výpočtového základu) a rež. paušál 6,95 € (1/100) podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. v platnom znení, t. j. spolu 120,88 € na účet právneho zástupcu sťažovateľky JUDr. B. K. ... do 15. dní od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom práva na nezávislom a nestrannom súde zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 156/2009.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie označených práv rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 156/2009 z 29. marca 2010, ktorým zamietol jej dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 33/2008 z 24. novembra 2008, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces chráneného v čl. 46 ods. 1 ústavy je právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu).

Porušenie práva na súd, resp. prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by v prípade sťažovateľky prichádzalo do úvahy vtedy, keby podmienky na prístup k tomuto súdu ustanovené Občianskym súdnym poriadkom neboli zo strany najvyššieho súdu rešpektované spôsobom zjavne neopodstatneným alebo arbitrárnym. Inými slovami, keby najvyšší súd tieto všeobecné podmienky prístupu k súdu vykladal vo vzťahu k sťažovateľke diskriminačne v porovnaní s ich výkladom pri iných subjektoch domáhajúcich sa súdnej ochrany. V prípade sťažovateľky k takej situácii nedošlo, sťažovateľka mala priznané postavenie účastníka súdneho konania a najvyšší súd o jej dovolaní meritórne rozhodol, aj keď nie v súlade s predstavou sťažovateľky.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že právo na súd, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú

legitimný cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezochoch, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu.

Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 156/2009 z 29. marca 2010 okrem iného vyplýva:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania § 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) proti rozhodnutiu, v ktorom odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O. s. p.), preskúmal dovolaním napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nieje dôvodné.

V zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. je dovolací súd vždy povinný skúmať, či v konaní nedošlo k procesnej vade vymenovanej v § 237 O. s. p. Vada takejto povahy, ktorá zakladá vždy procesnú prípustnosť (a zároveň dôvodnosť) dovolania, nebola v dovolaní namietaná a v dovolacom konaní ani nevyšla najavo.

Rovnako v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. je dovolací súd povinný skúmať tiež to, či v konaní nedošlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie veci. Žalobkyňa v dovolaní namietala existenciu procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (o vadu tejto povahy ide aj v prípade ňou tvrdenej nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu). Dovolací súd nebral na zreteľ, ako dovolateľka túto vadu označila, ale z čoho ju vyvodzovala. Pri takom nazeraní dospel k záveru, že z rozhodujúceho (obsahového) hľadiska išlo v prípade tejto námietky o neprípustné (viď ďalej) spochybnenie správnosti jednak skutkových záverov odvolacieho súdu, jednak tých jeho právnych záverov, ktoré nesúvisia s právnou otázkou, so zreteľom na

ktorú bola vyslovená prípustnosť dovolania. Dovolací súd preto v ďalšom vychádzal z toho, že v dovolaní vada tejto povahy (t. j. tzv. iná vada) nebola namietaná. Takáto vada ani inak nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Pokiaľ odvolací súd vysloví prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 3 O. s. p., je dovolateľ oprávnený napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu len z dôvodu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení, veci, a to práve len v tej konkrétne vymedzenej otázke, pre ktorú bolo dovolanie pripustené. Vzhľadom na to sa dovolací súd v predmetnom dovolacom konaní nemohol zaoberať skutkovými otázkami (na ich riešenie nie je v takom prípade oprávnený a ani vybavený procesnými prostriedkami - vid' § 243a ods. 2 veta druhá O. s. p.), ale ani tými právnymi otázkami, so zreteľom na ktoré nebola odvolacím súdom vyslovená prípustnosť dovolania. Dovolací súd sa z tohto dôvodu nezaoberal žiadnou z otázok nastolených v dovolaní, ktoré majú skutkovú povahu (nezaoberal sa preto napríklad otázkou zistenia skutkového stavu konania vedeného na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1 Cb 50/97, nevykonania dokazovania uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 K 57/2000, nezisťovania obsahu záložnej zmluvy a zmluvy o postúpení pohľadávky alebo výšky a pravosti pohľadávky tvrdenej žalovaným 1/), ale ani tými právnymi otázkami, ktorých riešenie nezapadá do rámca riešenia uvedenej otázky „zásadného právneho významu“ (nezaoberal sa preto napríklad otázkou existencie pohľadávky žalovaného 1/ voči žalobkyni, platnosti postúpenia pohľadávky, právnych dôsledkov nepodpísania zápisnice o odovzdaní nehnuteľnosti žalobkyňou ani otázkou, či v danom prípade išlo o postúpenie pohľadávky alebo realizáciu vládneho uznesenia).

Tým, že odvolací súd pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie [za účelom posúdenia správnosti riešenia otázky, „či osvedčenie záložného veriteľa o výške a pravosti pohľadávky podľa § 7 ods. 1 a 2 zákona o dobrovoľných dražbách v znení platnom 10. decembra 2004 je účinné k podaniu návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby aj vtedy, ak o tejto otázke (pozn. dovolacieho súdu: o otázke zaplatenia pohľadávky zabezpečenej záložným právom) prebieha súdne konanie medzi záložným veriteľom a záložným dlžníkom“], vytvoril žalobkyni procesnú možnosť domôcť sa v dovolacom konaní preverenia správnosti riešenia výlučne tejto právnej otázky.

Odvolací súd sám uvedenú otázku vyriešil tak, že vykonaniu dobrovoľnej dražby na návrh záložného veriteľa podľa zákona o dobrovoľných dražbách nebráni súbežne

prebiehajúce súdne konanie o uloženie povinnosti zaplatiť pohľadávku zabezpečenú záložným právom. K tomu dodal, že „pre vykonanie dobrovoľnej dražby nie je potrebný exekučný titul“. Žalobkyňa sa v dovolaní domáhala preskúmania správnosti právneho posúdenia veci v tejto otázke. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd na skutkové zistenia aplikuje právne normy a následne vyvodzuje právne závery. O nesprávnu aplikáciu právnych noriem ide vtedy, ak súd buď nepoužil správnu právnu normu alebo ak síce použil správnu právnu normu ale jej obsah nesprávne vyložil, alebo ak zo správnych skutkových zistení vyvodil nesprávne právne závery. Zo spisu nevyplýva, že by odvolací súd na zistený skutkový stav neaplikoval správne normy, alebo že by správne aplikované normy nesprávne interpretoval.

Záložné právo v zmysle § 151a Občianskeho zákonníka slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva; umožňuje, aby veriteľ uspokojil svoju pohľadávku z predmetu zálohu, ak pohľadávka, ktorá ním bola zabezpečená, nebude riadne a včas splnená. Vznik a zánik záložného práva sa odvíja od vzniku alebo zániku zabezpečovanej pohľadávky. Ak pohľadávka, ktorá bola zabezpečená záložným právom, zanikne, zaniká aj záložné právo. V prípade prechodu alebo prevodu (aj postúpenia) pohľadávky záložné právo prechádza na nadobúdateľa pohľadávky. Záložné právo, ako právo akcesorické, sleduje pohľadávku, ktorú zabezpečuje (viď napríklad aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2008 sp. zn. I Obdo V 102/2005).

Záložné právo plní predovšetkým zabezpečovaciu funkciu - vznikom záložného práva sa zlepšuje právne postavenie záložného veriteľa a tiež predpoklad, že jeho riadne a včas neuhradená pohľadávka zabezpečená záložným právom bude uspokojená bez ohľadu na to, či túto pohľadávku bude chcieť alebo môcť uspokojiť dlžník. S touto zabezpečovacou funkciou súvisí aj uhradzovacia funkcia záložného práva - záložný veriteľ je oprávnený docieľiť aj proti vôli dlžníka uspokojenie pohľadávky zabezpečenej záložným právom výťažkom zo zálohu.

Oprávneniu záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia pohľadávky zabezpečenej záložným právom výťažkom zo zálohu bol zákonom o dobrovoľných dražbách (účinným od 1. januára 2003) vytvorený nový inštitucionálny rámec. Pre účely prejednávanej veci je potrebné uviesť, že v zmysle zákona o dobrovoľných dražbách:

Dražbou sa rozumie verejné konanie, ktorého účelom je prechod vlastníckeho práva alebo iného práva k predmetu dražby, konané na základe návrhu navrhovateľa (viď bližšie § 2 písm. a/). Vydražiteľom je účastník dražby, ktorému bol udelený príklep (§ 2 písm. g/). Dražobníkom je osoba, ktorá organizuje dražbu a splňa podmienky ustanovené týmto a osobitným zákonom a vzniklo jej oprávnenie na prevádzkovanie príslušnej živnosti (§ 6 ods. 1 veta prvá). Navrhovateľom dražby je vlastník predmetu dražby alebo osoba oprávnená konať v mene vlastníka podľa osobitného zákona (ďalej len „záložný veriteľ“), ktorý za podmienok ustanovených týmto zákonom navrhuje vykonanie dražby (§ 7 ods. 1). Navrhovateľ dražby je povinný písomne vyhlásiť, že predmet dražby je možné dražiť. Ak je navrhovateľom dražby záložný veriteľ, je povinný písomne vyhlásiť aj pravosť, sumu a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva podľa tohto zákona (§ 7 ods. 2). Dražbu je možné vykonať len na základe písomnej zmluvy o vykonaní dražby, ktorú uzavrie navrhovateľ dražby s dražobníkom (§ 16 ods. 1 text pred bodkočiarkou). Prílohou zmluvy je aj písomné vyhlásenie záložného veriteľa o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva, a o tom, že predmet dražby je možné dražiť (§16 ods. 3 veta druhá). V prípade, ak boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Toto právo zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa konania dražby (§ 21 ods. 2). Súd určí neplatnosť dražby, ak je na tom naliehavý právny záujem (§ 21 ods. 3). Navrhovateľ dražby zodpovedá sa správnosť vyhlásenia o tom, že predmet dražby je možné dražiť. Záložný veriteľ zodpovedá za pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva. Zodpovednosti za škodu, ktorá vznikne porušením povinnosti podľa tohto odseku, sa nemožno zbaviť (§ 33 ods. 2).

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení ani ustanovení upravujúcich záložné právo nevyplýva, že by prebiehajúce súdne konanie, ktorého predmetom je žaloba o uloženie povinnosti zaplatiť pohľadávku zabezpečenú záložným právom, bolo dôvodom, so zreteľom na ktorý by záložný veriteľ nemohol pristúpiť k realizácii záložného práva postupom podľa zákona o dobrovoľných dražbách.

Otázku, v odvolacom konaní považovanú za otázku zásadného právneho významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.), vyriešil odvolací súd spôsobom, ktorý zodpovedá vyššie uvedeným ustanoveniam zákona o dobrovoľných dražbách. Aj dovolací súd zastáva názor, že pokiaľ

záložný veriteľ (ako oprávnený navrhovateľ dražby v zmysle § 7 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách) splní všetky zákonné predpoklady a písomne vyhlási: a/ že predmet dražby je možné dražiť, b/ pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú navrhuje výkon záložného práva (§ 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách), nemá z hľadiska (ne)platnosti dobrovoľnej dražby - právny význam skutočnosť, že v čase navrhnutia alebo vykonania dražby prebieha (resp. nie je skončené) súdne konanie, v ktorom sa záložný veriteľ voči záložnému dlžníkovi domáha uspokojenia pohľadávky zabezpečenej záložným právom, ktoré (záložné právo) zamýšľa záložný veriteľ realizovať v rámci ním navrhovanej dobrovoľnej dražby.

Z toho vyplýva, že v rámci, ktorý bol vymedzený nastolením otázky zásadného, právneho významu, sa žalobkyni v dovolacom konaní nepodarilo spochybníť správnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Dovolací súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že v dovolaní je neopodstatnene uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie zamietol podľa § 243b ods. 1 O. s. p. ako nedôvodné podané.»

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu vo vzťahu k sťažovateľke zamietol. V každom prípade tento postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda najvyšší súd v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľky „nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva“. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by

ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2010